

[CON 7] PENGURUSAN KESELAMATAN DAN KESIHATAN PEKERJA DI TAPAK PEMBINAAN: PERSPEKTIF KONTRAKTOR

Nor Syazwani Amminudin¹ & Wan Nadzri Osman²

¹⁻²*Pusat Pengajian Pengurusan Teknologi dan Logistik, Kolej Perniagaan, Universiti Utara Malaysia, 06010 UUM Sintok, Kedah*
syazwaniamminudin@gmail.com¹, wannadzri@uum.edu.my²

ABSTRAK

Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (AKKP) 1994 telah diperkenalkan di Malaysia untuk memupuk, merangsang dan meningkatkan mutu keselamatan dan kesihatan di tempat kerja terutamanya di tapak pembinaan. Tujuan utamanya ialah untuk meningkatkan sikap keprihatinan majikan atau organisasi terhadap keselamatan dan kesihatan para pekerja mereka, selain menitikberatkan langkah-langkah keselamatan pekerjaan yang berkesan. Bagaimanapun, kadar kemalangan dalam sektor pembinaan dilihat berada ditahap yang sangat membimbangkan kebelakangan ini. Hal ini kerana industri pembinaan merupakan industri yang unik dengan kerja yang berbagai bidang dan perlu disiapkan dalam masa yang terhad. Kajian ini membincangkan mengenai amalan, masalah, dan strategi yang dijalankan dalam pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan mengikut perspektif kontraktor. Kajian ini menggunakan kaedah kualitatif. Satu temubual telah dijalankan di sebuah syarikat kontraktor area Alor Setar, Kedah yang berpengalaman dalam industri pembinaan untuk mendapatkan maklumat kajian. Hasil kajian ini mendapati terdapat beberapa amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan yang dilaksanakan seperti dasar keselamatan, mesyuarat keselamatan dan kesihatan, pendidikan dan latihan, pemeriksaan keselamatan tapak, dan peralatan perlindungan peribadi (PPE). Masalah yang dihadapi seperti sikap pekerja dan tahap kesedaran yang rendah di kalangan para pekerja. Beberapa strategi telah dilakukan seperti membuat pemeriksaan secara kerap, serta pendidikan dan latihan yang lebih berkesan.

Kata kunci: *amalan keselamatan dan kesihatan, masalah, strategi*

PENGENALAN

Industri pembinaan merupakan salah satu industri yang banyak menyumbang dalam pembangunan dan pertumbuhan ekonomi negara terutamanya Malaysia. Industri pembinaan juga dikatakan sebagai suatu industri yang kompleks dan merbahaya. Kejayaan sesebuah negara dilihat dari aspek keunikan pembinaan infrastrukturnya. Oleh itu, industri pembinaan sangat berkait rapat dengan ekonomi sesebuah negara. Menurut Mazliah Abdul Rahman (2012), industri pembinaan merupakan industri yang biasanya menjalankan kerja-kerja pembinaan sesebuah bangunan atau struktur seperti perumahan, jambatan dan jalan raya.

Pada tahun 2015, Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia (CIDB) telah memperkenalkan suatu program untuk mentransformasikan sektor pembinaan dalam tempoh lima tahun akan datang iaitu tahun 2016 hingga 2020. Program tersebut ialah

Program Transformasi Industri Pembinaan (CITP). CITP dikatakan satu usaha kerajaan untuk mewujudkan pembinaan industri yang berterusan di Malaysia dan seterusnya mampu bersaing ke arena antarabangsa. CITP merupakan pelan komprehensif yang merangkumi 18 inisiatif dari 4 teras strategik iaitu kualiti keselamatan dan profesionalisme (QSP), kemampanan alam sekitar, produktiviti, dan pengantarabangsaan. Dengan wujudnya pelan ini, industri pembinaan akan lebih dinamik, efektif, mampan, dan memberi impak positif kepada ekonomi dan sosial negara (BH Online, 2015).

PENYATAAN MASALAH

Tidak dapat dinafikan bahawa industri pembinaan banyak menyumbang dalam perkembangan ekonomi negara. Pada masa yang sama, industri pembinaan ialah berorientasikan buruh dan melibatkan pekerja yang ramai. Jumlah pekerja yang ramai ini banyak terdedah kepada risiko. Risiko tersebut seperti bangunan tinggi, haba elektrik, objek tajam yang bergerak, lif, bahan kimia, habuk, bunyi bising dan ruang yang terhad (Fatin Nazirah Abd Salim, 2012).

Oleh itu, Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (AKKP) 1994 telah diwartakan pada 24 Februari 1994. AKKP 1994 bertujuan untuk memastikan keselamatan, kesihatan dan kebajikan pekerja dilindungi daripada aktiviti-aktiviti yang mempunyai risiko (Zainab Samewoi, 2010).

Bagaimanapun, selepas AKKP diperkenalkan masih lagi berlaku kadar kemalangan yang serious di kalangan pekerja. Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (JKKP) telah mengeluarkan Statistik Kemalangan Pekerjaan Mengikut Sektor Sehingga Disember 2015. Statistik berikut diklasifikasikan kepada kemalangan maut, kemalangan tanpa hilang upaya kekal (THUK), dan kemalangan hilang upaya kekal (HUK). Statistik berikut adalah seperti berikut: -

Jadual 1
Kemalangan mengikut sektor (maut)

No.	Sektor	Maut												Jumlah
		Jan	Feb	Mac	April	Mei	Jun	Julai	Ogos	Sept	Okt	Nov	Dis	
1	Pengilangan	4	0	3	3	2	6	1	2	3	3	15	4	46
2	Perlombongan Dan Kuari	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	4
3	Pembinaan	3	6	8	3	5	8	4	10	3	9	23	6	88
4	Pertanian, Perhutanan Dan Perikanan	1	1	2	2	3	2	6	2	3	1	6	2	31
5	Kemudahan	0	3	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	6
6	Pengangkutan, Penyimpanan Dan Komunikasi	9	1	0	0	0	0	1	0	1	2	7	1	22
7	Perdagangan Borong Dan Runcit	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	3
8	Hotel Dan Restoran	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Kewangan, Insurans, Hartanah dan Perkhidmatan Perniagaan	0	2	0	0	1	2	0	3	0	0	5	1	14
10	Perkhidmatan Awam Dan Pihak Berkuasa Berkanun	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Jumlah	17	14	14	9	11	18	13	17	10	18	57	16	214

Jadual 2
Kemalangan mengikut sektor (THUK)

No.	Sektor	Tanpa Hilang Upaya Kekal (THUK)												Jumlah
		Jan	Feb	Mac	April	Mei	Jun	Julai	Ogos	Sept	Okt	Nov	Dis	
1	Pengilangan	182	110	154	147	128	183	205	180	178	181	132	123	1906
2	Perlombongan Dan Kuari	3	2	8	3	1	0	1	1	5	5	2	1	32
3	Pembinaan	10	9	13	11	6	26	10	13	11	14	6	9	138
4	Pertanian, Perhutanan Dan Perikanan	35	38	44	31	29	42	42	23	37	37	42	40	440
5	Kemudahan	4	5	4	6	7	11	10	9	8	5	4	13	86
6	Pengangkutan, Penyimpanan Dan Komunikasi	8	6	11	6	9	14	16	5	8	7	7	10	107
7	Perdagangan Borong Dan Runcit	9	10	7	5	6	8	11	11	14	11	6	4	102
8	Hotel Dan Restoran	2	3	3	11	8	7	3	5	8	3	7	2	62
9	Kewangan, Insurans, Hartanah dan Perkhidmatan Perniagaan	6	4	6	5	10	8	8	5	11	18	13	11	105
10	Perkhidmatan Awam Dan Pihak Berkuasa Berkanun	4	2	2	1	3	1	3	1	1	6	5	2	31
Jumlah		263	189	252	226	207	300	309	253	281	290	224	215	3009

Jadual 3
Kemalangan mengikut sektor (HUK)

No.	Sektor	Hilang Upaya Kekal (HUK)												Jumlah
		Jan	Feb	Mac	April	Mei	Jun	Julai	Ogos	Sept	Okt	Nov	Dis	
1	Pengilangan	5	7	11	10	3	10	7	4	7	12	6	7	89
2	Perlombongan Dan Kuari	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	3
3	Pembinaan	2	0	1	1	0	0	0	1	1	3	1	1	11
4	Pertanian, Perhutanan Dan Perikanan	2	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	2	9
5	Kemudahan	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	4
6	Pengangkutan, Penyimpanan Dan Komunikasi	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
7	Perdagangan Borong Dan Runcit	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	3
8	Hotel Dan Restoran	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Kewangan, Insurans, Hartanah dan Perkhidmatan Perniagaan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Perkhidmatan Awam Dan Pihak Berkuasa Berkanun	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Jumlah		10	9	14	12	5	12	9	6	9	18	8	10	122

Mengikut jadual di atas, industri pembinaan mencatatkan jumlah tertinggi bagi kemalangan jenis maut iaitu sebanyak 88 kes daripada 214 kes keseluruhannya. Bagi kemalangan jenis tanpa hilang upaya kekal (THUK), industri pembinaan berada di tahap ketiga tertinggi selepas industri pengilangan dan pertanian, perhutanan dan perikanan. Manakala kemalangan jenis hilang upaya kekal (HUK) pula, industri pembinaan mencatatkan kedudukan kedua tertinggi selepas industri pengilangan iaitu sebanyak 11 kes.

OBJEKTIF

Objektif kajian ini dijalankan adalah seperti yang berikut;

1. Untuk mengenalpasti amalan-amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan yang dijalankan di tapak pembinaan.
2. Untuk mengenalpasti masalah-masalah yang terjadi dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan.
3. Untuk mengenalpasti strategi-strategi yang dijalankan bagi mengatasi masalah dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan.

KEPENTINGAN KAJIAN

Kajian ini dijalankan adalah kerana pengkaji mendapati bahawa bilangan kes kemalangan pekerja di tapak pembinaan semakin meningkat saban hari walaupun Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (AKKP) 1994 telah dikuatkuasakan. Oleh itu, melalui kajian ini diharapkan dapat memberi kesedaran kepada pihak majikan atau golongan pengurusan atasan dalam menitikberatkan keselamatan dan kesihatan di kalangan pekerja. Kajian ini juga diharapkan dapat dijadikan sebagai rujukan kepada majikan atau golongan pengurusan atasan dalam melaksanakan pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerja dengan lebih baik pada masa akan datang.

KAJIAN LITERATUR

Akta keselamatan dan kesihatan pekerjaan (AKKP) 1994 merupakan satu bidang yang bertujuan untuk melindungi keselamatan dan kesihatan pekerja. Dalam sesebuah organisasi syarikat, keselamatan tempat kerja merupakan suatu aspek yang paling penting yang perlu dititikberatkan. Antara faktor yang membawa kepada pengenalan AKKP 1994 adalah disebabkan Akta Kilang dan Jentera 1967 dilihat banyak kelemahan terutama dari aspek keselamatan tempat kerja, dan statistik kemalangan di tempat kerja juga menunjukkan peningkatan setiap hari. Di bawah Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (AKKP) 1994, majikan merupakan individu yang bertanggungjawab untuk mengambil berat tentang keselamatan dan kesihatan para pekerja ketika bekerja dan juga orang lain yang turut berada di kawasan tersebut (Mazliah, 2012).

Amalan-amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan

Nadeera Abdul Razak (2014) mendefinisikan dasar keselamatan sebagai satu kenyataan yang mencerminkan visi dan misi organisasi berhubung dengan pengurusan hal-hal kesihatan dan keselamatan pekerjaan. Dasar keselamatan menentukan tahap kesedaran organisasi ke arah hal-hal kesihatan dan keselamatan terutamanya di kalangan pekerja. Selain itu, dasar keselamatan merupakan satu kenyataan bertulis berhubung dengan prinsip dan matlamat yang boleh menunjukkan komitmen pengurusan atasan dalam memastikan alam sekitar dan kaedah kerja yang selamat di tapak pembinaan.

Menurut Paringga (2010), pendidikan dan latihan perlu disediakan untuk memberi kefahaman terhadap para pekerja mengenai amalan kerja yang selamat. Selain itu, para pekerja digalakkan untuk melaksanakan tugas yang sama berulang kali bagi memahirkan kemahiran mereka. Hal ini secara tidak langsung akan dapat mengurangkan kes kemalangan kerana pekerja lebih faham dan mahir untuk mengendalikan sesuatu tugas. Lai, Liu dan Ling (2011) menyatakan bahawa latihan keselamatan merupakan medium yang paling berkesan untuk mengurangkan kes kemalangan kerana dapat membantu para pekerja mengenalpasti bahaya yang ada di tapak pembinaan.

Pemeriksaan keselamatan tapak juga antara amalan yang harus dititikberatkan. Melalui pemeriksaan atau pemantauan ini secara tidak langsung majikan atau penyelia tapak dapat mengenalpasti keadaan tapak samada berada dalam keadaan selamat ataupun tidak (Nikolaos, 2010). Menurut Paringga (2010), penyelia memainkan peranan penting dalam menetapkan jangkaan bagi keselamatan tapak pembinaan.

Kemalangan yang sering berlaku di mana-mana tapak pembinaan ialah jatuh. Kenyataan ini disokong oleh Ohdo, Hino, Takanashi, dan Toyosawa (2011) yang turut menyatakan bahawa kekerapan kemalangan disebabkan oleh jatuh merupakan masalah yang paling serious dalam industri pembinaan. Oleh itu, sistem perlindungan jatuh hendaklah dibekalkan di setiap bahagian yang berisiko kepada pekerja untuk jatuh atau bahagian bangunan yang tinggi melebihi daripada 2 meter dan lebih.

Masalah-masalah yang terjadi dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan

Menurut Nadeera (2014), walaupun negara mempunyai dasar keselamatan dan kesihatan pekerjaan, namun ia tidak dikuatkuasakan secara baik oleh pihak yang berkuasa. Masalah utama yang berkaitan dengan isu keselamatan dan kesihatan pekerja ialah sikap pekerja. Kebanyakan mereka tidak mematuhi peraturan yang telah ditetapkan. Sebagai contoh, pekerja tidak memakai Peralatan Perlindungan Peribadi (PPE) dengan betul, tidak memakai kasut keselamatan, dan tidak memakai topi keledar keselamatan di tapak pembinaan.

Roelofs, Martinez, Brunette, dan Azaroff (2011) melakukan kajian mengenai faktor-faktor yang memberi kesan terhadap keselamatan tapak kerja dan risiko mengikut perspektif pekerja binaan dan beliau mendapati bahawa ramai pekerja merasakan bahawa latihan keselamatan adalah baik tetapi tidak seorang pun daripada mereka akan memperuntukkan 30 minit hingga satu jam untuk latihan tersebut. Tumpuan mereka adalah untuk menyelesaikan kerja dalam kadar masa yang cepat. Beliau juga menyatakan bahawa ramai pekerja yang menganggap latihan keselamatan adalah tidak perlu. Hal ini demikian kerana matlamat utama mereka adalah hanya untuk menyelesaikan kerja mereka dan mendapat gaji mereka. Ini menunjukkan bahawa pekerja mempunyai tahap kesedaran yang kurang mengenai budaya keselamatan dan kesihatan.

Masalah lain ialah berkaitan dengan peruntukan belanjawan keselamatan dan kesihatan pekerjaan. Kajian yang dibuat oleh Larry, DuPont, Tominack dan Zimmerman (2012) mendapati terdapat sesetengah golongan pengurusan atasan hanya menyediakan peruntukan yang kecil dan ini menimbulkan masalah terhadap pelaksanaan keselamatan dan kesihatan pekerjaan. Hal ini demikian kerana, aspek kewangan merupakan suatu aspek yang penting dalam pelaksanaan keselamatan dan kesihatan. Contohnya, penyediaan latihan, peralatan perlindungan peribadi (PPE), tanda-tanda keselamatan, dan proses penyelenggaraan keselamatan memerlukan peruntukan yang mencukupi.

Strategi-strategi yang dijalankan bagi mengatasi masalah dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan

Dalam usaha untuk mengatasi masalah dalam amalan keselamatan dan kesihatan, tindakan terhadap kontraktor yang tidak bertanggungjawab dan pekerja yang tidak mematuhi peraturan yang di tetapkan perlu dijalankan secara berterusan. Contoh tindakan yang dilakukan ialah amaran dan kenakan penalti seperti bayaran denda. Hal ini adalah bagi menyedarkan mereka supaya tidak mengulangi kesilapan tersebut. (Mohd Khairolden Ghani, Zuhairi Abd. Hamid, Maria Zura Mohd Zain, Ahmad Hazim Abdul Rahim, Kamarul Anuar Mohamad Kamar, Muhammed Asraff Abdul Rahman, 2010).

Selain itu, memaparkan bahan keselamatan di papan buletin keselamatan supaya para pekerja dapat membaca dan memahami. Paparan tersebut menggunakan dwibahasa iaitu Bahasa Malaysia dan English. Pengurus projek juga boleh memaparkan statistik kemalangan di tapak projek pada papan buletin keselamatan tersebut. Ini adalah salah satu usaha yang boleh dilakukan oleh pengurus untuk menggalakkan keselamatan dan kesihatan para pekerja mereka. (Nadeera, 2014).

METODOLOGI

Sumber data primer

a) Kaedah temubual bersama responden

Temubual ini adalah bertujuan untuk mendapatkan lebih maklumat daripada responden dalam menjawab segala persoalan yang diperlukan dan pengalaman mereka bekerja dalam industri pembinaan yang mempunyai risiko yang tinggi. Tujuan temubual ini juga adalah untuk mencapai objektif kajian seterusnya dapat membantu para pembaca atau pihak kontraktor dan majikan untuk menguruskan keselamatan dan kesihatan para pekerja mereka dengan lebih baik.

b) Soalan-soalan yang dirangka

Beberapa soalan telah dirangka bagi sesi temubual kajian ini. Soalan-soalan ini dirangkakan dalam beberapa aspek. Antaranya adalah seperti berikut:

1. Aspek demografi:
  - a. Nama dan jawatan dalam syarikat
  - b. Nama dan alamat syarikat
  - c. Tempoh berkhidmat dalam jawatan sekarang
2. Amalan-amalan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan di Tapak Pembinaan
  - a. Dasar Keselamatan
  - b. Mesyuarat Keselamatan
  - c. Pendidikan dan Latihan
  - d. Pemeriksaan Keselamatan Tapak
  - e. Peralatan Perlindungan Peribadi (PPE)
3. Masalah-masalah yang Terjadi dalam Perlaksanaan Amalan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan di Tapak Pembinaan
  - a. Masalah dalam perlaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan
4. Strategi-strategi yang Dijalankan Untuk Mengatasi Masalah Dalam Perlaksanaan Amalan Keselamatan dan Kesihatan di Tapak Pembinaan
  - a. Strategi bagi mengatasi masalah dalam perlaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan

Sumber data sekunder

a) Sumber internet

Sumber data sekunder yang digunakan oleh penulis ialah sumber internet. Melalui internet, pengkaji menggunakan beberapa lama web dan blog untuk menambahkan kefahaman mengenai keselamatan dan kesihatan pekerjaan. Pengkaji juga menggunakan internet untuk mencari bahan-bahan dari sumber seperti artikel dan tesis dari pengkaji lain sebagai rujukan. Melalui pembacaan dari artikel dan tesis pengkaji lain, penulis dapat idea untuk mengkaji dengan lebih mendalam mengenai isu ini.

HASIL KAJIAN

Kajian ini dibahagikan kepada beberapa aspek penting iaitu aspek demografi, amalan-amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan yang dijalankan di tapak pembinaan, masalah-masalah yang terjadi dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan, dan strategi-strategi yang dijalankan bagi mengatasi masalah dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan.

Aspek demografi

Kajian ini telah dijalankan di Syarikat Kontraktor kelas A di Alor Setar, Kedah. Seorang responden telah ditemubual bagi mendapatkan maklumat dan pengetahuan mengenai objektif yang dirangka. Responden tersebut ialah Encik Wan Chik bin Mohamed. Beliau merupakan pengurus keselamatan dan kesihatan di syarikat tersebut dan telah memegang jawatan ini selama 2 tahun bermula tahun 2014.

Amalan-amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan yang dijalankan di tapak pembinaan

Terdapat banyak amalan keselamatan dan kesihatan yang dilakukan oleh syarikat responden. Walau bagaimanapun, terdapat 5 amalan utama yang dilakukan termasuklah dasar keselamatan, mesyuarat keselamatan, pendidikan dan latihan, pemeriksaan keselamatan tapak, dan peralatan perlindungan peribadi (PPE).

i. Dasar keselamatan

Menurut responden, syarikat yang mempunyai lebih daripada 5 orang pekerja akan menjalankan dasar keselamatan pekerjaan. Projek-projek yang dijalankan di bawah Jabatan Kerja Raya (JKR) menggunakan sistem pengurusan bersatu (SPB). Terdapat tiga elemen yang dititikberatkan dalam sistem ini seperti keselamatan dan kesihatan, persekitaran, dan kualiti. SPB mempunyai banyak audit dan ia nampak lebih tersusun. Audit keselamatan bagi projek besar akan dijalankan 2 kali setahun.

ii. Mesyuarat keselamatan

Menurut responden, mesyuarat akan dijalankan setiap 3 bulan melibatkan 40 orang pekerja. Ia terdiri daripada pengerusi yang juga merupakan pengurus projek, setiausaha iaitu pengurus keselamatan dan kesihatan, dan ahli-ahlinya yang terdiri daripada sub-kontraktor. Ahli sub-kontraktor terdiri daripada pengurusan atasan seperti penyelia, dan wakil pekerja.

iii. Pendidikan dan latihan

Pendidikan dan latihan yang dilakukan oleh syarikat responden ialah seperti mengadakan Taklimat "Toolbox". Taklimat ini merupakan perhimpunan mega atau besar-besaran yang akan dijalankan setiap hari khamis jam 8.30 pagi. Perhimpunan ini akan dihadiri lebih kurang 200 orang pekerja tapak pembinaan. Taklimat ini dikendalikan oleh pengurus keselamatan dan kesihatan. Melalui taklimat ini, pengurus akan memperingatkan mereka tentang penjagaan kebersihan dan keselamatan para pekerja.

iv. *Pemeriksaan keselamatan tapak*

Menurut responden yang merupakan pengurus keselamatan dan kesihatan, terdapat 3 orang pembantu beliau iaitu penyelia tapak keselamatan di tapak projek. Ketiga-tiga penyelia ini akan berada di tapak projek setiap hari dan membuat pemeriksaan keselamatan dan kesihatan pekerja serta membuat laporan semasa. Responden juga akan turut serta di tapak projek sekurang-kurangnya 2 kali seminggu.

v. *Peralatan perlindungan peribadi (PPE)*

PPE merupakan peralatan penting yang akan disediakan di tapak pembinaan untuk keselamatan para pekerja. Antara peralatan yang disediakan ialah topi keledar keselamatan, kasut keselamatan, cermin mata, perlindungan pendengaran, dan sarung tangan. Syarikat responden akan sentiasa memastikan peralatan perlindungan peribadi (PPE) tersebut disediakan di setiap tapak projek yang dijalankan.

Masalah-masalah yang terjadi dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan

Mengikut responden, masalah paling utama yang berlaku di tapak pembinaan ialah sikap pekerja. Antara sikap yang menjadi permasalahan ialah tahap keberanian yang tinggi dan tiada sikap bersih dalam diri mereka. Mereka mempunyai keberanian yang tinggi untuk berjalan di kawasan yang berisiko tinggi. Sebagai contoh, pekerja Indonesia berani naik ke atas bangunan melalui tepi dinding-dinding bangunan. Mereka juga tidak menjaga kebersihan diri dan kawasan dengan sebaiknya. Contohnya, mereka membuang najis di merata tempat di kawasan tapak pembinaan tanpa membersihkannya.

Selain itu, tahap kesedaran keselamatan di kalangan pekerja rendah. Hal ini demikian kerana, pekerja pembinaan di syarikat responden terdiri daripada warga asing dari negara dunia ketiga seperti Nepal, Indonesia, dan Bangladesh. Ketiga-tiga negara ini seperti sedia maklum tidak melaksanakan amalan keselamatan dan kesihatan dengan begitu baik. Oleh itu, pekerja tersebut tidak peka berkenaan dengan amalan keselamatan dan kesihatan mereka. Contohnya, pekerja tidak memakai topi keledar keselamatan dengan alasan terlupa dan tidak selesa. Hal ini menjadi masalah dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan.

Strategi-strategi yang dijalankan bagi mengatasi masalah dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan

Selain itu, pengurus keselamatan dan kesihatan membuat pemeriksaan secara kerap. Hal ini bertujuan untuk memastikan para pekerja mematuhi segala arahan yang disediakan. Pengurus juga akan sentiasa menegur kesalahan-kesalahan yang dilakukan oleh para pekerja. Sekiranya mereka gagal untuk mengikut arahan, tindakan penalti akan dikenakan. Tindakan penalti ialah bayaran sebanyak rm10 untuk sekali melakukan kesalahan, kali kedua akan dikenakan bayaran sebanyak rm50, dan kali ketiga ialah rm100. Sekiranya mereka masih melakukan kesalahan, pekerja akan diberhentikan.

Menyediakan pendidikan dan latihan keselamatan yang lebih berkesan. Latihan ini akan dikendalikan oleh pengurus keselamatan dan kesihatan. Latihan dijalankan sekurang-kurangnya 2 kali setiap bulan. Dalam latihan ini turut disediakan perbentangan slide, gambar dan video berkaitan dengan bahaya, dan aspek keselamatan. Strategi ini dilakukan bagi memberi dan meningkatkan tahap kefahaman para pekerja.

KESIMPULAN DAN CADANGAN

Ringkasan kajian

Kajian ini dijalankan adalah bagi mengenalpasti pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan. Objektif kajian telah berjaya dicapai melalui temubual dengan pengurus keselamatan dan kesihatan di syarikat kontraktor kelas A dan melalui kajian literatur. Antara objektif kajian adalah untuk mengenalpasti amalan-amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan yang dijalankan di tapak pembinaan, mengenalpasti masalah-masalah yang terjadi dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan, dan untuk mengenalpasti strategi-strategi yang dijalankan bagi mengatasi masalah dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan.

Kesimpulan

Secara keseluruhannya, walaupun pelbagai strategi telah dilakukan bagi menjamin keselamatan dan kesihatan pekerjaan, namun masalah berkaitan dengan keselamatan dan kesihatan pekerjaan ini tidak dapat diselesaikan. Tiada siapa pun yang berjaya atau boleh menyelesaikan permasalahan yang berkaitan dengan keselamatan dan kesihatan pekerjaan. Keselamatan dan kesihatan pekerjaan ini hanya akan berlangsung dengan baik atas diri dan kesedaran pekerja itu sendiri. Selain itu, penguatkuasaan perlu lebih dketatkan dan pihak yang terlibat perlu menjalankan tugas dengan lebih baik dan berkesan.

Kesimpulannya, banyak kajian yang telah dilakukan berkenaan dengan keselamatan kesihatan dan pekerjaan di tapak pembinaan. Kajian ini merupakan salah satu kajian yang bertujuan untuk mengenalpasti amalan, masalah, dan strategi yang dijalankan dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan. Melalui temu ramah yang telah dijalankan, kita dapat mengenalpasti dengan lebih dekat berkenaan amalan, masalah, dan strategi yang dijalankan dalam pelaksanaan amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan.

Cadangan penambahbaikan

Antara cadangan penambahbaikan kajian ini adalah seperti yang berikut:

1. Kajian pada masa akan datang harus dilaksanakan secara menyeluruh berkenaan dengan tugas atau tanggungjawab setiap pekerja dalam pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tapak pembinaan.
2. Kajian pada masa akan datang harus bertemubual dan berkongsi pengalaman daripada bukan sahaja majikan tetapi juga para pekerja di tapak pembinaan untuk mengenalpasti tahap kefahaman mereka mengenai amalan keselamatan dan kesihatan pekerja.

RUJUKAN

CITP untuk transformasi sektor pembinaan 2016-2020 - Najib. (n.d.). Retrieved September 15, 2016, from <http://www.bharian.com.my/node/80886>.

Fatin Nazirah Abd Salim. (2012). Kajian Keselamatan Dan Kesihatan Di Tapak Bina Sekitar Kawasan Bahagian Pantai Barat Sabah, *Fakulti Pendidikan: Universiti Teknologi Malaysia*.

- Lai, D. N. C., Liu, M., & Ling, F. Y. Y. (2011). A Comparative Study on Adopting Human Resource Practices for Safety Management on Construction Projects in the United States and Singapore, *International Journal of Project Management*, 29: 1018-1032.
- Larry, G., Du Pont, C. S. P., Tominack, G., & Zimmerman. (2012). *Real-time Proactive Safety in Construction*. Power Magazine retrieved from www.powermag.com. 62-66.
- Mazliah Abdul Rahman. (2012). Tahap Kesedaran Guru-Guru Tadika Terhadap Keselamatan Dan Kesihatan Pekerjaan Di Tempat Kerja: Kajian Kes Di Negeri Melaka, *Master of Human Resource Management*.
- Mohd Khairolden Ghani, Zuhairi Abd. Hamid, Maria Zura Mohd Zain, Ahmad Hazim Abdul Rahim, Kamarul Anuar Mohamad Kamar, Muhammed Asraff Abdul Rahman. (2010). *Safety in Malaysian Construction: The Challenges and Initiatives*. Construction Research Institute of Malaysia (CREAM) - CIDB Malaysia.
- Nadeera Abdul Razak. (2014). Case Studies on the Safety Management at Construction Site. *Journal of Sustainability Science and Management*, 9(2), 90-108.
- Nikolaos, G. (2010). The Measurement of Health and Safety Conditions at Work Theoretical Approaches, Tools and Techniques a Literature Review. *International Research Journal of Finance and Economics*, 36,87- 95.
- Ohdo, K., Hino, Y., Takanashi, H., & Toyosawa, Y. (2011). Study on Fall Protection from Scaffolds by Scaffolds Sheeting during Construction, *Procedia Engineering*, 14, 2179-2186.
- Paringga, L. A. (2010). *Construction Safety in Jakarta, Indonesia*. Master Thesis of Science Construction Management. Malaysia: University Teknologi Malaysia.
- Roelofs, C., Martinez, L. S., Brunette, M., & Azaroff, L. (2011). A Qualitative Investigation of Hispanic Construction Worker Perspectives on Factors Impacting Worksite Safety and Risk. *Journal of Environmental Health*, 10(84), 1-9.
- Zainab Samewoi. (2010). Tahap Kesedaran Kontraktor Terhadap Latihan Keselamatan Di Tapak Bina, *Fakulti Alam Bina: Universiti Teknologi Malaysia*.